

Project

Brandweerkazerne Rijswijk

Jeanne Dekkers Architectuur

Een brandweerkazerne is een logistieke machine. Belangrijkste voorwaarde is dat de bemanning zo snel mogelijk kan uitrukken. Het is echter ook van belang dat het een comfortabel verblijfsgebouw is voor de brandweerlieden die hier 24 uur per dag aanwezig zijn. Jeanne Dekkers heeft hierin positie gekozen door een stoer gebouw met een warm hart te ontwerpen, dat aan alle kanten profiteert van zijn omgeving.

Auteur Merel Pit Fotograaf Scagliola/Brakkee

Aan de groene brede Churchillaan manifesteert de kazerne zich als een etalage voor brandweervoertuigen.

Oorspronkelijk vormden brandweerkazernes een centraal punt in de gemeenschap, net als de kerk en de school. Tegenwoordig verhuizen ze vaak naar de rand van de stad en komen ze terecht op een verlaten industrieterrein. In Rijswijk staat de brandweerkazerne aan het kruispunt Churchillaan-Burgemeester Elsenlaan vanwege de goede uitrukbaarheid aan de Churchillaan. Aan deze groene brede laan manifesteert het gebouw zich als een etalage voor brandweervoertuigen. Door de transparante overheaddeuren kunnen voorbijgangers de enorme hal inkijken. Vooral 's avonds wanneer de lampen binnen branden, vormt deze gevel de blikvanger van het gebouw. Het hek dat eromheen is gezet, doet helaas afbreuk aan de openbaarheid die de gevel suggereert. De entree bevindt zich aan de Burgemeester Elsenlaan en is geaccentueerd door de getrapt oplopende uitkragingen van de verdiepingen. Deze kop van het gebouw is opgetrokken uit vlakken van baksteen en glas. Door de grote glazen puien ontstaat er een directe relatie tussen de straat en de achtergelegen functies zoals de huiskamer, de kantine en de

kamer van de commandant. De bovenste overstek lijkt te zweven doordat de onderliggende bouwlaag is voorzien van een strook verdiepingshoge ramen, die de hoek omgaat. Omdat op de hoeken geen kolommen staan, wordt het zware effect gedramatiseerd. De andere kant van het gebouw, gelegen aan de Jacob van Offwegenlaan, sluit aan op de achterliggende rustige woonwijk. De indeling van de bakstenen gevel refereert aan de kleine schaal van de tegenoverliggende woningen en de aluminium kap verwijst naar de de schuine daken. Hierachter bevinden zich de op de begane grond instructielokalen en op de verdieping de slaapvertrekken. Een doorgetrokken bakstenen muur zorgt ervoor dat het parkeerterrein van de kazerne is afgescheiden van de wijk. Het meest opvallend aan het exterieur zijn vier spanten die boven het dak uitsteken. Ze staan haaks op de richting van

.....
De entree is geaccentueerd door de getrapt oplopende uitkragingen van de verdiepingen
.....

De remise is een enorme hal, waarvan het dak wordt gedragen door de vier spanten die licht uiteenlopen waardoor daglicht tot diep in het gebouw kan komen.

het gebouw en lopen licht uiteen van de remise tot aan de zijde van de Jacob van Offwegenlaan. In de spanten bevinden zich glasstroken, waardoor het lijkt alsof ze het volume opensplijten om licht en lucht toe te laten in het interieur. Hierdoor ontstaat tevens een gevoel van transparantie naar de buitenwereld toe. De indeling van het gebouw staat haaks op de richting van de spanten en bestaat uit een schoon en een vuil deel. Dit betekent dat de slaapvertrekken niet, zoals gewoonlijk boven de remise liggen, maar uit elkaar zijn getrokken. Bij de verbinding tussen beide delen spelen de spanten een wezenlijke rol, doordat de belangrijkste verkeersruimtes en trappen zich onder drie van deze lichtstraten bevinden. Tussen beide delen bevindt zich een op het eerste gezicht onbestemde zone. Dit tussengebied herbergt de ontvangsthal, de garderobe en enkele instructielokalen, maar ook de technische ruimtes en het sanitair. Na bestudering van de plattegrond wordt duidelijk dat de spanten ook hier een structurerende rol vervullen door de zone op te splitsen in publieke en private functies.

Impressie ontwerp voor de brandweerkazerne in Zandvoort.

Brandweerkazernes

Jeanne Dekkers specialisme
Jeanne Dekkers heeft al vele brandweerkazernes op haar naam staan. Momenteel is haar bureau bezig met het ontwerp voor een kazerne in Zandvoort, wordt er één in Houten gebouwd en zijn er reeds vijf van haar hand opgeleverd. De meest recente wordt besproken in dit artikel. Dit betekent echter niet dat ze

elke keer hetzelfde trucje herhaalt. Elke keer wordt gezocht naar een specifiek antwoord op de vraag wat de nieuwe brandweerkazerne behelst. Voor de gemeente Zandvoort heeft deze insteek geleid tot een verrassend ontwerp. Meer beelden van dit project zijn te vinden op www.deArchitect.nl/projecten

Net als van buiten is het gebouw van binnen stoer door de toepassing van schoon beton en het in het zicht laten van de constructie. Maar brandweermannen zijn volgens Jeanne Dekkers naast sterk ook zacht. Tijdens rampen treden ze gezamenlijk op als heldenteam, terwijl ze achteraf individueel worden geconfronteerd. Om beide eigenschappen tot uiting te laten komen in het interieur, zijn pasteltinten toe-

Net als van buiten is het gebouw van binnen stoer door de toepassing van schoon beton en het in het zicht laten van de constructie

gepast in de verkeersruimtes, zijn paneelgordijnen opgehangen in de woonkamer en de kantine, en is de keuken groen geverfd.

De ontvangsthall is opgesierd door een misplaatste muurschildering die aansluit bij de persoonlijke smaak van de brandweerlieden. Terwijl Dekkers in haar ontwerp openbaar en privé doeltreffend heeft gescheiden, is hier door de gebruikers over deze scheidingslijn heen gegaan. Het publieke karakter van deze ruimte is hierdoor aangetast. Dit doet afbreuk aan het gebouw dat een overtuigende uitwerking is van het spanningsveld tussen gezelligheid en machinerie.

De ontvangsthall ligt recht achter de entree. Deze hal krijgt extra allure door de vide.

In de sportzaal neemt het daklicht dat zich binnen de spant bevindt, een prominente plaats in.

Begane grond

oranje = verkeersruimtes

blauw = remise

1 entree

2 receptie

3 centrale hal

4 ontvangsthall

5 bevelkamer

6 kantoor

7 persruimte

8 spreekkamer

9 archief en kopieerruimte

10 voorportaal

11 toilet

12 opslag

13 brandmelding

14 instructieruimte

15 garderobe

16 sportzaal

17 remise

18 magazijn

19 vuile hobbyruimte

20 fiets- en motorstalling

Opdrachtgever Gemeente Rijswijk

Ontwerp Jeanne Dekkers

Architectuur, Delft

Projectarchitecten Jeanne Dekkers

en Helga Snel

Medewerkers JanBart Karens en

Paul Edens

Adviseur constructie Pieters

Bouwtechniek, Delft

Adviseur installaties Valstar

Simonis, Rijswijk

Aannemer Koudijs Bouw, Oud

Beyerland

Bruto vloeroppervlakte 3400 m²

Start ontwerp september 1998

Uitvoering 24 maanden

Oplevering fase 1 februari 2008

Oplevering fase 2 februari 2009

Bouwsom inclusief installaties

€ 4.084.100 excl btw